

Найчастіші підстави відхилення учасників у закупівлях природного газу

Ретельно аналізуючи [Закон України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон), розуміємо, що деякі норми недостатньо конкретизовані, а тому часто не зовсім зрозумілі для учасників. З огляду на це виникає ряд протиріч, які не так просто вирішити без належних роз'яснень Уповноваженого органу. Сьогодні розглянемо та проаналізуємо підстави, які найчастіше призводять до відхилення учасників у закупівлях природного газу.

Рішення № 16135-р/пк-пз від 14.07.2021 **щодо середньоринкових цін на газ природний по країні, оголошення [UA-2021-05-31-001446-с](#)**

Скаржник не погоджується з рішенням замовника про визначення переможця процедури закупівлі, пояснюючи це тим, що у тендерній документації замовника наявна вимога про надання експертного висновку від уповноваженого органу (Торгово-промислової палати) із зазначенням ціни природного газу в Україні за 1 000,00 м куб., який повинен бути датований не пізніше ніж за 7 днів до дати подання учасниками своїх тендерних пропозицій.

Скаржник зазначає, що 16.06.2021 переможцем оприлюднено тендерну пропозицію, у складі якої надано експертний висновок, датований 04.06.2021, хоча дата видачі повинна бути не пізніше 09.06.2021, оскільки видача висновку більш ранньою датою буде значити, що документ видано пізніше ніж за 7 днів до дати подання учасниками своїх тендерних пропозицій.

Скаржник вважає, що переможець (і замовник, визначаючи учасника переможцем) сплутали слова «не раніше ніж за» і «не пізніше ніж за», в результаті чого переможець надав документ, який не відповідає тендерній документації.

Замовник зазначає, що у складі тендерної пропозиції переможця, яка оприлюднена в електронній системі 16.06.2021, надано експертний висновок від уповноваженого органу (Торгово-промислової палати) від 04.06.2021 із зазначенням ціни природного газу в Україні за 1 000,00 м куб.

На думку замовника, це скаржник сплутав слова «не раніше ніж за» і «не пізніше ніж за». Висновок, виданий 09.06.2021 або більш ранньою датою (08.06, 07.06 і т. д.), відповідає вимогам замовника «не пізніше ніж за 7 днів до дати подання учасниками своїх тендерних пропозицій». Якщо ж висновок був би виданий 10.06, 11.06 і т. д., то це б підпадало під визначення «не раніше ніж за», таким чином, цей документ не відповідав би вимогам документації замовника.

Колегія АМКУ встановила, зокрема, таке. Перелік документів, які вимагаються для підтвердження відповідності учасників встановленим вимогам замовника та подаються у складі пропозиції: *Інші документи, зокрема: з метою уникнення необґрунтованого заниження (демпінгу) та / або завищення ціни тендерної пропозиції та на підтвердження формування вартості цін за одиницю товару до середньоринкових цін на газ природний по країні — довідку біржових котирувань або експертний висновок від уповноваженого органу (Торгово-промислової палати) із зазначенням ціни природного газу в Україні за 1 000,00 м куб., що повинен бути датований не пізніше ніж за 7 днів до дати подання учасниками своїх пропозицій.*

Документація не містить окремих вимог щодо необхідності надання наведених вище довідки або експертного висновку із зазначенням саме середньоринкових цін на газ природний по країні. Згідно з інформацією, розміщеною на вебпорталі Уповноваженого органу, переможець подав свою пропозицію 16.06.2021. Враховуючи викладене, у тому числі наявність експертного висновку від 04.06.2021, відсутні підстави для задоволення скарги.

Рішення № 7931-р/пк-пз від 14.04.2021 **щодо надання експертного висновку із зазначенням діапазону (зрізу) цін природного газу по регіону замовника, оголошення [UA-2021-01-27-004990-b](#)**

Скаржник повідомляє про порушення замовником порядку проведення процедури закупівлі та просить зобов'язати замовника скасувати рішення про відхилення пропозиції скаржника. Підставою відхилення було таке: «Поданий учасником експертний висновок № 122/73 від 02.02.2021 виданий ДП "Д" за інформацією ТОВ "Д", ТОВ "К", ТОВ "Л", ТОВ "О", ТОВ "П", ТОВ "Ч", тобто **не по регіону замовника**, що не відповідає вимогам тендерної документації».

Скаржник повідомляє, що на виконання цієї вимоги він надав довідку № 245/21 від

02.02.2021, видану Харківською торгово-промисловою палатою, де у вказаний діапазон цін включена ціна ТОВ «Г», яка зареєстрована та провадить свою діяльність на території Рівненської області, тому вимога документації виконана.

Ба більше, скаржник зазначає, що кожен постачальник природного газу, який отримав ліцензію, має можливість та вправі здійснювати свою діяльність на всій території України та постачати природний газ у кожную область, зокрема і в Рівненську. Тому даний діапазон цін, висвітлений у довідці, виданій Харківською торгово-промисловою палатою, поширюється на всю територію України.

Замовник зазначає, що поданий скаржником експертний висновок виданий ДП «Д» за інформацією ТОВ «Д», ТОВ «К», ТОВ «Л», ТОВ «О», ТОВ «П», ТОВ «Ч», не надає інформації щодо зрізу цін по регіону замовника (Рівненська область), є таким, що не відповідає вимогам документації.

У наданій скаржником довідці від Харківської торгово-промислової палати надані діапазони цін на природний газ у Івано-Франківській та Волинській областях, висновку щодо діапазону цін на природний газ у Рівненській області не надано. Діапазони цін по зазначених регіонах (Івано-Франківській та Волинській областях) істотно відрізняються між собою, не є визначними й об'єктивними для Рівненської області. Розглядати, інтерпретувати такі дані до свого регіону (Рівненська область) неможливо.

Поданий учасником експертний висновок (цінова довідка) від Харківської торгово-промислової палати повністю не відповідає вимогам документації.

Колегія АМКУ встановила, що у тендерній документації замовника міститься вимога про те, що учасники на підтвердження формування вартості цін за одиницю товару до цін на газ природний, які встановлені на ринку України, зобов'язані надати у складі тендерної пропозиції експертний висновок із зазначенням діапазону (зрізу) цін природного газу по регіону замовника, виданий на ім'я учасника від органу (установи, організації), який уповноважений надавати такі відомості, станом на місяць подання тендерної пропозиції. При формуванні (подачі) своєї цінової пропозиції, а також під час участі в аукціоні учасник повинен дотримуватися вищезазначеного документа, про що надає гарантійний лист. Тобто ціна учасника при подачі тендерної пропозиції або за результатом аукціону має бути не нижчою або вищою від діапазону цін або ціни, що зазначений у відповідній довідці.

У разі недотримання вищезазначеної вимоги замовник відхиляє таку тендерну пропозицію учасника як таку, що не відповідає вимогам тендерної документації. Учасник надає лист у довільній формі за підписом та печаткою учасника, в якому інформує тендерний комітет щодо гарантування порядку формування своєї цінової пропозиції за середньоринковими цінами на природний газ протягом дії договору.

У складі пропозиції скаржника міститься цінова довідка, видана Харківською торгово-промисловою палатою, у якій міститься інформація про ціну газу з урахуванням витрат на транспортування газу, зокрема ТОВ «Д», ТОВ «Л», ТОВ «П», ТОВ «Ч», ТОВ «Г». Також у

складі пропозиції скаржника міститься документ, виданий ДП «Д» про таке:

«Повідомляємо, що, за наявною на 02.06.2021 інформацією щодо цін на природний газ суб'єктів ринку природного газу — регіональних газопостачальних підприємств, відпускний рівень цін на природний газ для установ і організацій, що фінансуються з державного та місцевих бюджетів на території України, залежно від обсягу споживання та умов оплати, з урахуванням тарифу на послугу транспортування природного газу для точки виходу з газотранспортної системи ТОВ "Оператора ГТС України", без урахування витрат на транспортування розподільчими трубопроводами, складав: 9 450,00 – 10 363,89 — за інформацією ТОВ "Д", ТОВ "К", ТОВ "Л", ТОВ "О", ТОВ "П", ТОВ "Ч"».

Водночас у наведеному вище документі відсутня інформація щодо цін по регіону замовника. Враховуючи вищенаведене, пропозиція скаржника була **правомірно відхилена** замовником з наведеної вище підстави, у зв'язку з чим відсутні підстави для задоволення скарги в цій частині.

Рішення № 12855-р/пк-пз від 01.07.2020 **щодо надання копії договору з газовидобувальним підприємством або трейдером, або підприємством-імпортером на поставку природного газу, оголошення [UA-2020-04-08-001462-a](#)**

Скаржник повідомляє про порушення замовником порядку проведення процедури закупівлі та просить, зокрема, зобов'язати замовника скасувати рішення про відхилення пропозиції скаржника.

Скаржник зазначає, що підставою відхилення було таке: *учаснику необхідно надати копію договору з газовидобувальним підприємством або трейдером, або підприємством-імпортером на поставку природного газу на 2020 рік в обсязі не менше ніж 1000,00 тис. м куб. (якщо учасник має статус трейдера). Учасник на підтвердження даної вимоги надав договір, що є індивідуальним контрактом до рамкової угоди, але відповідної рамкової угоди учасником не надано, що не дає можливості визначити правовий статус сторін та чинність індивідуального контракту. Також пунктом наданого договору визначена наявність додатка 1, але учасником у складі тендерної пропозиції його не надано.*

Скаржник інформує, що на виконання встановленої вимоги у складі пропозиції надав договір, що є індивідуальним контрактом до рамкової угоди щодо продажу та купівлі природного газу, згідно з яким Постачальник поставляє (продає) скаржнику природний

газ на територію України.

Отже, постачальник є підприємством-імпортером. У такому разі скаржником виконано вимоги тендерної документації. Крім того, скаржник зауважує, що: договір не містить інформації, що він є невід'ємним додатком до рамкової угоди чи рамкова угода є невід'ємним додатком до договору. В документації відсутня вимога про надання учасниками рамкової угоди до договорів на поставку природного газу. Також у договорі не вказано, що додаток 1 є невід'ємною його частиною. Замовником не було встановлено вимоги щодо надання додатків до договору.

Замовник зазначає, що договір не містить інформації, що він є невід'ємним додатком до рамкової угоди, але така інформація може міститись у рамковій угоді, без якої неможливо встановити правовий статус сторін та чинність індивідуального контракту.

Також відповідним пунктом наданого договору визначена наявність додатка 1, але скаржником у складі пропозиції його не надано. У будь-якому випадку додаток до договору є частиною договору, якщо в договорі не визначено, що складання такого додатка є необов'язковим, або випадки, за яких такий додаток складається. Замовник вважає, що договір надано не в повному обсязі.

Колегія АМКУ встановила, що у договорі, який міститься у складі пропозиції скаржника, відсутнє посилання, що додаток 1 є невід'ємною його частиною. Водночас у складі пропозиції скаржника відсутня рамкова угода, що не відповідає умовам документації в цій частині.

Враховуючи вищенаведене, пропозиція скаржника не відповідає умовам документації в цій частині та була правомірно відхилена замовником з наведеної вище підстави, у зв'язку з чим відсутні підстави для задоволення скарги.

Загальний висновок. Ознайомившись з викладеними вище рішеннями Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель **доходимо висновку, що лише детальне вивчення тендерної документації знизить ризик її відхилення замовником.** Тому щоб запобігти відхиленню тендерної пропозиції, насамперед потрібно уважно вивчати тендерну документацію.

Також обов'язково прочитайте на порталі RADNUK.COM.UA такі корисні статті:

[«Самопостачання газу як виключення з Закону про закупівлі»;](#)

[«Зміна умов закупівель природного газу з 1.07.2021»;](#)

[«Доля договорів про закупівлю газу після 26.06.2021: дізнаваємось разом».](#)